

Gewasbescherming 2015

Toezicht op de handel en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Voorwoord

Gewasbescherming heeft tot doel de schadelijke effecten van plantenziekten, plagen en onkruiden binnen aanvaardbare grenzen te houden. Gewasbeschermingsmiddelen kunnen bij onjuist gebruik een risico zijn voor mens, dier en milieu. Daarom mogen alleen toegelaten gewasbeschermingsmiddelen verhandeld en gebruikt worden en mag het gebruik alleen voor de omschreven toepassingen en volgens de voorschriften die hiervoor gelden. De NVWA

controleert de handel en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

De doelgroepen waarop de controle plaatsvindt, omvatten ongeveer 450 handelaren, importeurs etc. en ongeveer 40.000 telers en loonwerkbedrijven. Deze rapportage omvat het toezicht op de handel van professionele gewasbeschermingsmiddelen en het gebruik hiervan. Niet opgenomen zijn dus de activiteiten van de NVWA op het gebied van de risico's van residuen, verkoop aan particulieren of advisering.

De werkwijze van de NVWA is enerzijds risicogericht, anderzijds wordt geprobeerd inzicht te krijgen in de naleving bij specifieke doelgroepen. In 2015 is onderzoek gedaan naar de naleving bij de handel in gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik en naar de naleving in de vollegrondsgroententeelt.

Bij de controle-activiteiten werkt de NVWA onder andere samen met het Openbaar Ministerie, de waterschappen en de Douane. Bij de controles krijgt de import nadrukkelijk aandacht. Het gaat hierbij om importstromen van illegale middelen van buiten de EU. Speciale aandacht krijgt ook het terugdringen van emissie naar het oppervlaktewater en risico's voor omwonenden.

Bij de telers is de naleving wisselend. Daar waar voldoende middelen ter beschikking staan of consumptiegewassen geteeld worden, is de naleving in het algemeen beter.

Voor nadere informatie zie:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/planten-plantaardige-producten/dossier/gewasbescherming>

Inhoud

Achtergrond	3
Doelgroepen	4
Controles	5
Risicogericht	6
<i>Import</i>	6
<i>Kwaliteitsmonsters</i>	6
<i>Toepassingsinspecties</i>	7
<i>Akkerbouw</i>	7
<i>Fruitteelt</i>	7
<i>Tomatenteelt</i>	7
<i>Sierteelt</i>	8
<i>Meldingen</i>	8
<i>Grondontsmetting</i>	9
Nalevingsmetingen	10
<i>Vollegrondsgroenten</i>	10
<i>Handel</i>	10
<i>Imidacloprid</i>	10
Overig	11
<i>Gewasbeschermingsmonitor</i>	11
<i>Deugdelijkheidsonderzoek</i>	11
Conclusies	11

Achtergrond

Overzicht van de voornaamste regelgeving waaraan de controles in 2015 werden getoetst.

EU-Regelgeving	
Verordening (EG) 1107/2009	Op de markt brengen gewasbeschermingsmiddelen
Richtlijn 2009/128/EU	Duurzaam gebruik pesticiden
Verordening (EG) 1185/2009	Statistieken gewasbeschermingsmiddelen
Richtlijn 2006/42/EG gewijzigd door richtlijn 2009/127/EG	Machines toepassing gewasbescherming

Nationale wetgeving	
Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden	
Besluit gewasbescherming en biociden	
Regeling gewasbescherming en biociden	
Activiteitenbesluit milieubeheer	

Omvang controlebestand in 2015 (bron CBS¹)

Bedrijfstypen	Aantal (circa)	Hectare (circa)
Toelatingshouders	150	Nvt
Importeurs	40	Nvt
Handel (Professioneel)	272 ¹	Nvt
Gebruikers gewasbeschermingsmiddelen:		
o Sierteelt onder glas ²	2.856	4.388
o Groenteteelt volle grond	8.090 ³	81.511
o Boom- en vaste plantenteelt (buitenteelt)	3.261	17.715
o Akkerbouw	13.529	448.890
o Fruitteelt vollegrond (buitenteelt)	2.284	19.770
o Bloembollen	1.551	24.842
o Groenten onder glas	1.384	4.753
o Bloemkwekerijgewassen (buitenteelt) ⁴	1.147	2.800
o Diversen	5.000	---

¹ Bron CDG^{**} lijst. 240 CDG vestigingen en 32 VKL^{***} vestigingen

² Bevat Bloemkwekerij, boom- en vaste plantenteelt onder glas

³Omvat ook telers van groenten op akkerbouwbedrijven

⁴Nieuwe toegevoegde categorie met gemiddeld risico

* CBS = Centraal bureau voor de statistiek

** CDG = Certificatie distributie in gewasbeschermingsmiddelen

*** VKL = Voedselkwaliteit loonwerk

Doelgroepen

Voor de controle op de handel en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is een meerjarig handhavingsprogramma opgesteld met een analyse van de doelgroepen van de Wet gewasbescherming en biociden. Regelmatig worden de risico's per doelgroep herijkt op basis van de risico's van niet-naleving. Projectmatig worden diverse doelgroepen gemonitord en waar nodig worden controles geïntensiveerd via gerichte controleplannen. De belangrijkste doelgroepen zijn in onderstaande tabel opgenomen. Waar de NVWA alleen controles uitvoert op basis van meldingen of eigen waarneming zoals openbaar groen, veehouderij en particulier gebruik, is de doelgroep niet genoemd.

De doelgroep "handel aan professionele gebruikers" is geclassificeerd als hoog risico. Door haar positie in de keten heeft zij een effect op het nalevingsniveau van alle doelgroepen. Een juist gebruik begint immers met het aanbieden van de juiste informatie aan de gebruikers.

Alle bedrijven die leveren aan professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen zijn sinds 1 januari 2010 wettelijk verplicht bij de Stichting CDG (Certificatie Distributie in

Gewasbeschermingsmiddelen) ingeschreven. De certificatie draagt bij aan het naleven van de regelgeving binnen deze doelgroep.

Ten opzichte van voorgaande jaren is in 2015 de doelgroep import toegevoegd aan de risicoclassificatie. Gezien het aantal geconstateerde illegale importen en de doorwerking van illegale middelen in de rest van de keten is deze nieuwe doelgroep als 'hoog risico' geclassificeerd.

Daarnaast is de buitenteelt van bloemkwekerijgewassen toegevoegd, waarvan het risico door mogelijke bedreiging voor bijen als middelgroot is geclassificeerd.

Teelt in gebieden met veel oppervlaktewater of in waterwin- of grondwater-beschermingsgebieden heeft een hoger risico voor het milieu. Dit draagt bij aan de prioritering van de doelgroep. Ook wanneer het risico door intensieve gewasbescherming en de kans op geconstateerde niet-naleving hoger zijn, heeft die doelgroep een hogere prioriteit, zoals de sierteelt onder glas.

Indeling doelgroepen

Hoog risico	Medium risico	Laag risico
Sierteelt onder glas	Boomteelt	Akkerbouw
Bloembollenteelt	Bloemkwekerijgewassen buitenteelt	Vollegroenteteelt
Fruitteelt		Glasgroenteteelt
Handel (professioneel)		Toelatingshouders
Import		

Controles

De NVWA kent twee soorten controles bij gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen:

Toepassingscontroles: Inspecties in het veld op het moment dat een teler een bespuiting uitvoert. Hierbij richt de inspecteur zich op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen volgens de voorschriften. Er wordt gecontroleerd op de periode waarin dit is toegestaan en op het gebruik in de nabijheid van oppervlaktewater.

Bedrijfscontroles: Onderzocht wordt of telers alleen toegelaten middelen gebruiken en hier volgens de wettelijke voorschriften mee omgaan. De inspecteur voert een uitgebreide inspectie uit

van het bedrijf inclusief de administratieve gegevens en kijkt naar de aanwezigheid van een bewijs van vakbekwaamheid. Daarnaast kan de inspecteur een gewas- en/of grondmonster nemen om door een laboratorium te laten onderzoeken of er resten van niet toegelaten middelen op het gewas/in de grond zitten.

Voor de controles op zowel de open als bedekte teelten wordt samengewerkt met andere instanties aangesteld voor handhaving van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, met name de Waterschappen. Verder is in 2011 een convenant afgesloten met de Douane voor gezamenlijk toezicht op de import van gewasbeschermingsmiddelen.

Resultaten toezicht 'gewasbescherming' 2015

Resultaat 2015	Aantal bedrijfscontroles	Bestuurs- en strafrechtelijke afdoeningen	Waarschuwingen
Toelatingshouders	19	-	1
Importeurs	84	8	1
Handel*	52	6	7
Gebruikers gewasbeschermingsmiddelen:			
o Sierteelt onder glas	133	32	9
o Groenteteelt volle grond*	108	8	10
o Boom- en vaste plantenteelt	10	3	-
o Akkerbouw	30	9	3
o Fruitteelt vollegrond	23	7	2
o Bloembollen	25	9	4
o Openbaar groen	5	1	1
o Groenten onder glas	40	-	1
Totaal gebruikers gewasbeschermingsmiddelen	374	69	30
Toepassingscontroles	269	47	11
Meldingen/klachten/incidenten	156	23	5
Totaal resultaat 2015	944	153	55

De resultaten uit bovenstaande tabel zijn in het algemeen niet representatief voor de Nederlandse situatie omdat de NVWA zoveel mogelijk risicogericht controleert. Dat wil zeggen dat de NVWA vooral bedrijven controleert waarbij op voorhand al een hogere waarschijnlijkheid op overtredingen wordt verwacht. Deze verwachting is gebaseerd op signalen en nalevingsmetingen.

* Bij het uitvoeren van een nalevingsmeting kan wel een indicatie over de naleving in een bepaalde sector gegeven worden omdat een representatieve steekproef wordt genomen.

Tijdens de controles in 2015 zijn in totaal 338 monsters genomen. Voor de bepaling van de aantallen is in de tabel uitgegaan van de in 2015 afgeronde inspecties.

In 2015 uitgezette activiteiten kunnen de grens van het kalenderjaar overschrijden. Daardoor is het mogelijk dat de cijfers in de toelichting van de resultaten afwijken.

Naast de hierboven beschreven controles op gewasbeschermingsmiddelen is ook bij 517 Cross Compliance controles gekeken naar het opvolgen van de gebruiksvoorschriften en het gebruik van niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen. Hierbij zijn 4 overtredingen geconstateerd waarvan 3 op akkerbouwbedrijven. Door de waterschappen zijn in 2015 132 rapporten van bevindingen ingediend (voorheen boeterapport) bij de NVWA voor verdere bestuursrechtelijke afhandeling.

Risicogerichte controles

Import

Met zeevracht, luchtvracht en pakketpost komen gewasbeschermingsmiddelen legaal en illegaal via Nederland de Europese Unie binnen. Deels blijven deze middelen in Nederland.

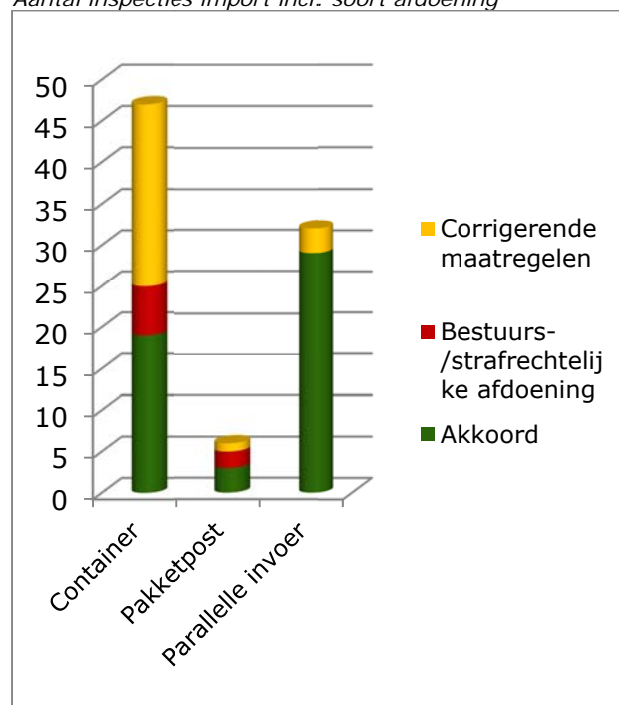
Vanaf 2011 controleert de NVWA gericht op de invoer en het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen. De NVWA selecteert de zendingen op basis van een risicoanalyse in het douane aanmeldsysteem. De geselecteerde zendingen worden door de NVWA in samenwerking met de douane geïnspecteerd.

In 2015 zijn 84 importinspecties afgerond. 14 inspecties waren opgestart in 2014 en 70 inspecties in 2015. Bij 47 van de 84 afgeronde inspecties ging het om import van gewasbeschermingsmiddelen via containers of luchtvracht. Bij 6 zendingen werden illegale gewasbeschermingsmiddelen ingevoerd. Hiervoor is in alle gevallen een proces-verbaal opgemaakt. Bij 22 zendingen werd mogelijkheid tot herstel gegeven. In totaal is ongeveer 40 ton gewasbeschermingsmiddelen in beslag genomen. Daarnaast zijn in 2015 ook 5 inspecties uitgevoerd op de invoer van gewasbeschermingsmiddelen middels pakketpost.

Bij 2 zendingen is een rapport van bevindingen opgemaakt en bij 1 zending is een schriftelijke waarschuwing aangezegd.

Verder zijn in 2015 nog 32 fysieke en administratieve inspecties uitgevoerd op de parallelle invoer van gewasbeschermingsmiddelen. In 3 gevallen zijn maatregelen genomen.

Aantal inspecties import incl. soort afdoening

Op initiatief van de OECD is het Rapid Alert System (RAS) opgezet. Dit systeem is opgezet om partijen met (vermoedelijke) illegale gewasbeschermingsmiddelen te kunnen volgen vanaf het punt waar ze de EU binnenkomen tot de plaats van bestemming. Sinds oktober 2012 is dit systeem operationeel. In 2015 zijn door Nederland 26 RAS-meldingen gedaan van vermoedelijk illegale gewasbeschermingsmiddelen en/of werkzame stoffen die vanuit 3e landen in Nederland zijn ingevoerd met als bestemming één van de EU lidstaten.

Kwaliteitsmonsters

Jaarlijks onderzoekt de NVWA een aantal gewasbeschermingsmiddelen op de samenstelling en de etiketteringsvoorschriften. In 2015 heeft de NVWA in totaal 19 dossiers gewasbeschermingsmiddelen in onderzoek genomen. Hierbij zijn 19 monsters genomen en is de toelatingsbeschikking van de geselecteerde middelen vergeleken met de tekst op het etiket.

Uit de analyseresultaten van de onderzochte middelen zijn geen afwijkingen vastgesteld. Alle geanalyseerde gewasbeschermingsmiddelen voldeden aan de kwaliteitseisen. De gehalten van aangetroffen werkzame stoffen, kwamen overeen met formulering van de middelen, zoals die op het etiket en in het dossier stonden vermeld. In de afgelopen 5 jaren zijn er nagenoeg geen afwijkingen in de werkzame stoffen vastgesteld. Bij alle onderzochte middelen kwamen de etiketksten op 1 of meerde punten niet overeen met het Toelatingsdossier. De etiketten zijn aangepast.

Toepassingsinspecties

Toepassingsinspecties zijn inspecties die uitgevoerd worden tijdens het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Bij deze inspecties wordt onder andere gelet op het gebruik van emissie beperkende maatregelen, de gebruikte middelen en de keuring van veldspuit. In het verslagjaar zijn 269 toepassingsinspecties uitgevoerd. 75% van deze inspecties omvatten ook de 14 meter langs een watergang. Naar aanleiding hiervan zijn 47 rapporten van bevindingen opgemaakt, waarvan 27 voor het niet gebruiken van de kantdop.

Doelgroep	Aantal inspecties	Rapport van bevindingen	Geen gebruik kantdop
Akkerbouw	128	19	10
Bloembollen	16	5	4
Fruittelt	40	5	n.v.t.
Loonwerkers	51	14	12
Diversen	34	4	1
Totaal	269	47	27

Akkerbouw

In het jaar 2015 zijn binnen de doelgroep akkerbouw in totaal 30 inspecties op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen afgerond. Aanleiding voor deze inspecties waren constatering in het veld door inspecteurs of meldingen. Bij deze inspecties zijn 9 rapporten van bevindingen opgemaakt en 3 waarschuwingen aangezegd. 5 keer was het rapport van bevindingen voor het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen op sloottaluds in strijd met de voorschriften en 3 keer voor het voorhanden hebben van niet toegelaten (buitenlandse) gewasbeschermingsmiddelen.

Fruittelt

Binnen de doelgroep (open) fruittelt zijn in totaal 23 inspecties op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen afgerond in het jaar 2015. In 20 gevallen ging het om inspecties bij fruittelers waartegen in de jaren ervoor een rapport van bevindingen is opgemaakt. Bij deze inspecties zijn weer 7 rapporten van bevindingen opgemaakt. In 6 gevallen voor het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel in strijd met de voorschriften (geen toelating in betreffende teelt of vaker toepassen dan toegestaan).

Tomatenteelt

In 2015 heeft de NVWA van de Waterschappen informatie gekregen dat in het oppervlaktewater uit glastuinbouwgebieden werkzame stoffen zijn aangetroffen van niet meer toegelaten fungiciden en insecticiden. Andere signalen gaven aan dat in de tomatenteelt mogelijk niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen zouden worden gebruikt ter bestrijding van schimmels in de steenwolmatten. Hierop zijn verspreid over Nederland 25 inspecties uitgevoerd bij tomatenbedrijven om na te gaan of deze middelen daadwerkelijk worden gebruikt. Op deze bedrijven zijn vloeistofmonsters genomen uit het groeimedium. Deze monsters zijn door het Rikilt onderzocht. Daarnaast is op elk bedrijf zowel een fysieke als een administratieve inspectie uitgevoerd, waarbij is nagegaan of de niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen op voorraad worden gehouden of gebruikt zijn.

In geen van de 25 onderzochte vloeistofmonsters zijn niet in de tomatenteelt toegelaten gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen en bij geen van de 25 geïnspecteerde bedrijven is uit aanvullende fysieke en administratieve inspecties gebleken dat er niet toegelaten middelen worden gebruikt in de teelt van tomaten.

Sierteelt

Voorgaande jaren bleek uit inspecties en monsters genomen in de sierteelt onder glas dat met name in de teelt van roos, orchidee, pelargonium/geranium en chrysant niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en middelen in strijd met de voorschriften. In 2015 zijn in de sierteelt gericht inspecties uitgevoerd waarbij monsters genomen zijn en de administratie is onderzocht. Bij een groot aantal bedrijven was eerder een overtreding geconstateerd.

In de chrysantenteelt zijn 16 bedrijven onderzocht. Er zijn 8 rapporten van bevindingen opgemaakt, waarvan alle 8 voor het gebruik van niet toegelaten middelen. Bij de overige 8 bedrijven is geconcludeerd dat de regelgeving is nageleefd of de afwijking is hersteld.

Bij de teelt van orchideeën zijn 20 bedrijven onderzocht waarbij 14 rapporten van bevindingen zijn opgemaakt, waarvan 13 voor gebruik van een niet toegelaten middel.

De resultaten in de teelt van pelargonium/geranium steken hier positief tegen af. Bij 2 van de 14 onderzochte bedrijven werd een rapport van bevindingen opgemaakt, beide voor gebruik van een niet toegelaten middel.

In de teelt van snijrozen zijn 31 bedrijven geïnspecteerd. Bij 9 is een rapport van bevindingen opgemaakt waarvan 7 voor gebruik van niet toegelaten stoffen.

Van de in totaal 81 onderzochte bedrijven kon bij meer dan 1/3 (28 bedrijven) verwijtbaar gebruik van niet in de teelt toegelaten middelen worden vastgesteld.

Meldingen

In het jaar 2015 zijn bij de NVWA 175 meldingen binnengekomen met het onderwerp of beschrijving gewasbeschermingsmiddelen of bestrijdingsmiddelen. Deze meldingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën.

Deze cijfers wijken af van de overzichtstabel "resultaten toezicht gewasbescherming 2015". Niet alle meldingen zijn aanleiding tot een fysieke inspectie.

Categorie	Aantal meldingen
Omwonenden/onzorgvuldig gebruik	75
Bijensterfte	25
Import	39
Gebruik	19
Diversen	17

Bij de import van gewasbeschermingsmiddelen onder parallelle toelating is de toelatingshouder verplicht hiervan een melding te doen bij de NWA, waarna de ingevoerde partij 48 uur ter beschikking moet blijven voor inspectie door inspecteurs van de NVWA. Zie verder onder import.

Omwonenden

Het aantal meldingen bij de NVWA gerelateerd aan onzorgvuldig gebruik zoals overwaaien van spuitvloeistof en aan gevolgen voor omwonenden zoals stank en irritatie van luchtwegen is in 2014 (80) en 2015 (75) ongeveer gelijk gebleven. Tussen deze 2 categorieën, onzorgvuldig gebruik en omwonenden kan geen scherpe scheidslijn getrokken worden. Daar waar sprake is van fysieke klachten of bezorgdheid voor de gezondheid wordt verwezen naar de GGD. Bij een mogelijke overtreding van de gewasbeschermingswetgeving wordt door de NVWA een onderzoek ingesteld. In 2015 zijn geen overtredingen vastgesteld bij meldingen waar sprake was van gezondheidsklachten.

Gebruik

Naast de meldingen door omwonenden zijn er in 2015 nog 19 meldingen binnengekomen over het mogelijk onjuist gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen.

Het betrof hier onder andere meldingen over gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden, doodgespoten sloottaluds en grondontsmetting met metamnatrium.

Bijen

In 2015 zijn bij de NVWA 25 meldingen binnengekomen met het onderwerp bijensterfte. Uit nader onderzoek bleek dat in 17 gevallen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet de oorzaak van de bijensterfte was. Bij 3 meldingen was achteraf geen sprake van bijensterfte. Bij 5 onderzoeken bleek uit monsteranalyse van de dode bijen op de aanwezigheid van werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen dat het onjuist gebruik of het gebruik van niet in Nederland toegelaten middelen de oorzaak was van de bijensterfte. Omdat een aantal onderzoeken samenhangen zijn in totaal 3 processen-verbaal opgemaakt.

Grondontsmetting

In 2012 en 2013 bleef het jaarlijkse ontsmette areaal vrijwel gelijk tussen de 5600 en 6000 ha. In 2014 is een sterke daling te zien in het areaal. Dit is het gevolg van de beperkende voorwaarden aan het gebruik van Metam-Natrium. In 2015 zette deze dalende trend van grondontsmetting zich voort. Het uiteindelijke behandelde areaal in 2015 bedroeg 157 ha, een daling van ruim 91% t.o.v. 2014.

In 2014 zijn 2 overtredingen vastgesteld, waarbij 1 schriftelijke waarschuwing en 1 rapport van bevindingen is opgemaakt. In 2015 is 1 schriftelijke waarschuwing gegeven.

Jaar	Aantal inspecties	Akkoord inspecties	Niet akkoord inspecties
2012	23	23	0
2013	10	10	0
2014	7	5	2
2015	7	6	1

Jaar	Aantal meldingen	Aantal uitgevoerde meldingen	Uitgevoerde ontsmettingen in ha
2012	1557	1431	5603
2013	1656	1517	5992
2014	528	437	1752
2015	87	82	157

Nalevingsmetingen

Vollegrondsgroenten

In 2015 is een nalevingsmeting uitgevoerd in de vollegrondsgroententeelt, de handel in gewasbeschermingsmiddelen en op het gebruik van imidacloprid bij glastuinbouwbedrijven. Er is sprake van naleving als er geen overtreding wordt geconstateerd die aanleiding is voor een bestuurs- of strafrechtelijke afdoening.

Om een indicatie te krijgen van de naleving van de gewasbeschermingswetgeving in de teelt van vollegrondsgroenten zijn aselect 98 bedrijven met de teelt van een of meerdere vollegrondsgroentegewassen geselecteerd. Op alle bedrijven is een gewasmonster genomen en op de helft van de bedrijven een grondmonster. Bij de inspecties is onder andere gekeken naar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, de voorraad en de administratie.

In totaal zijn er 11 rapporten van bevindingen waarvan 9 voor gebruik van niet toegelaten middelen. Deze cijfers wijken af van de overzichtstabel 'Resultaten toezicht gewasbescherming 2015' omdat de tabel de informatie geeft over de in 2015 afgeronde inspecties en de nalevingsmeting informatie over het project dat in 2015 opgestart is. De afronding van dit project heeft begin 2016 plaatsgevonden. De naleving van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden binnen de groenten vollegrond is vergeleken met naleving in de sierteelt relatief goed. De indicatie van de naleving is 89%. Dit beeld is vergelijkbaar met de resultaten van de nalevingsmeting uit 2010 (85% naleving).

Handel

Om een indicatie van de naleving te krijgen bij de handel in gewasbeschermingsmiddelen zijn 40 bedrijven geïnspecteerd. Vaak blijken de etiketten niet up-to-date te zijn. Verder zijn hulp en toevoegingsstoffen aangetroffen zonder toelatingsnummer. Één maal is een rapport van bevindingen opgemaakt en 7 maal een schriftelijke waarschuwing gegeven. Daarnaast zijn 12 inspecties uitgevoerd die voortkomen uit traceringsonderzoek. Hierbij zijn 5 rapporten van bevindingen opgemaakt.

Imidacloprid

Om in het water levende organismen te beschermen zijn er specifieke gebruiksvoorschriften opgesteld voor gewasbeschermingsmiddelen op basis van de werkzame stof Imidacloprid.

Vanaf januari 2014 zijn de wettelijk gebruiksvoorschriften 3 keer aangescherpt om de naleving van de gestelde eisen te verhogen en normoverschrijdingen van Imidacloprid in het oppervlaktewater terug te dringen. Deze wijzigingen betroffen het verplicht zuiveren van afvalwater voor lozen en aangescherpte eisen voor de verkoop van Imidacloprid bevattende middelen. De verkoopcijfers uit een steekproef van distributeurs wijzen op een daling van de verkoop van Imidacloprid na de wijzigingen van het Wettelijk Gebruiksvoorschrift.

De NVWA heeft van 2014 t/m maart 2016, overeenkomend met de wijzigingen van de Wettelijk Gebruiksvoorschriften, drie onderzoeken uitgevoerd naar de naleving bij het gebruik van Imidacloprid op glastuinbouw-bedrijven. Er zijn in totaal bij 67 glastuinbouwbedrijven inspecties uitgevoerd, waarbij bij 56 bedrijven geen overtredingen van de wettelijke gebruiksvoorschriften werden vastgesteld.

Teelt	Aantal inspecties	Rapport van bevindingen
Bladgroenten	16	0
Koolgewassen	15	2
Stengelgroenten	20	3
Vruchtgroenten	19	1
Wortel/knolgroenten	28	5

Bij 10 bedrijven werd een overtreding vastgesteld; 2 keer voor het ongezuiverd lozen op het oppervlaktewater, 2 keer voor het ongezuiverd lozen op het riool en 6 keer voor het overschrijden van de maximale dosering per teelt van Imidacloprid. Bij 1 bedrijf is het onderzoek nog niet afgerond.

Het constateren van overtredingen bij het lozen wordt belemmerd door de complexiteit van de watergiftsystemen op glastuinbouwbedrijven en onduidelijkheid over geschikte waterzuiveringsvoorzieningen. Overtredingen met betrekking tot het lozen van afvalwater kunnen meestal slechts bij heterdaad worden vastgesteld

Overig

Gewasbeschermingsmonitor

In het jaar 2015 zijn 216 bedrijfsinspecties gewasbescherming uitgevoerd waarbij de gewasbeschermingsmonitor een toetsingsaspect was. In 17 gevallen was geen gewasbeschermingsmonitor opgemaakt. Hierbij was de belangrijkste reden dat de teler niet op de hoogte was van de eisen. In 9 gevallen was de gewasbeschermingsmonitor onvolledig. Ondernemers die goed op de hoogte waren hebben de gewasbeschermingsmonitor serieus opgepakt.

Deugdelijkheidsonderzoek

Voordat een gewasbeschermingsmiddel in Nederland verkocht mag worden, moet deze eerst beoordeeld en toegelaten worden. Bij de beoordeling moeten gegevens over de deugdelijkheid van het middel overlegd worden. Om veldonderzoek naar de deugdelijkheid van niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen uit te voeren is een erkenning vereist. De erkenning waarborgt de kwaliteit van de onderzoeksorganisatie van het deugdelijkheids-onderzoek.

In 2015 waren 25 bedrijven erkend, voor 3 bedrijven is de erkenning verlengd. Eén bedrijf heeft geen verlenging aangevraagd, waardoor de erkenning is komen te vervallen.

In totaal zijn in 2015 44 audits op het deugdelijkheidsonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden 4 keer tekortkomingen geconstateerd die niet acceptabel waren en waarvoor onmiddellijk corrigerende maatregelen genomen moesten worden. Dit betrof zaken als het aantal te gebruiken proefplanten of de onjuiste identiteit van de te bestrijden ziekte.

Proefveld

Conclusies

Uit de uitgevoerde controles, meldingen en metingen blijkt o.a. dat de volgende aspecten bijzondere aandacht verdienen:

- Aanvoer van en handel in niet in Nederland toegelaten middelen.
- Gebruik van niet toegelaten middelen in sierteelt onder glas.
- Gebruik van kantdoppen langs het oppervlaktewater.
- Onkruidbestrijding op sloottaluds in de akkerbouw.

Dit is een uitgave van:
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Catharijnesingel 59 | Postbus 43006 | 3540 AA
Utrecht
www.nvwa.nl
Juli/2016